

Suomen Jazzliitto ry:n hiilijalanjälkiraportti 2021

Tiivistelmä

Suomen Jazzliitto tilasi Puuni Oy:ltä hiilijalanjälkilaskennan, jotta järjestö pystyy määrittämään ja ymmärtämään päästönsä, ja sen pohjalta kehittämään toimintaansa turhien päästöjen poistamiseksi. Ensimmäisen raportin pohjalta kehitetään myös vuosittaisen raportoinnin tiedonkeruuprosessi.

Hiilijalanjälkiraportti antaa yleiskatsauksen Jazzliiton kasvihuonekaasupäästöistä muunnettuna CO₂-ekvivalenteiksi sisäisten ja ulkoisten järjestelmien raportoitujen tietojen perusteella. Hiilijalanjäljenlaskenta on tehty parhaiden käytäntöjen ja ohjeiden avulla, Greenhouse Gas Protocol Initiative -protokollaa käyttäen.

Laskennan on laatinut Puuni Oy Jazzliiton toimittamien tietojen pohjalta. Päästökertoimet on johdettu luotettavista lähteistä ja lähteet on ilmoitettu raportissa. Raportointi perustuu operatiiviseen kontrollin rajaukseen, eli laskentaan on otettu mukaan ne relevantit päästöt, joihin Jazzliitto voi itse vaikuttaa.

Scopet (vaikutusalueet) 1 ja 2, eli tuotannon suorat päästöt ja ostetun energian epäsuorat päästöt ovat pakollisia GHG-protokollan mukaan, mutta soveltamisalan 3 päästöt raportoidaan vapaaehtoisesti. Erilaisten tapahtumien toteutus on näkyvin osa Suomen Jazzliiton toimintaa, ja tässäkin määrittäyksessä eri tapahtumat on määritetty omaksi osakseen (Scope 3).

Satunnaisia tapahtumia ja vuositasolla vaihtuvia hankkeita ei ole eritelty. Näiden päästöt on määritetty osaksi järjestön yleisten päästöjen, kuten ostopalvelujen kokonaisuutta. Eriteltyihin tapahtumakokonaisuuksiin kuuluvat vuosittain toistuvat toiminnot, joiden päästöjä pyritään vähentämään. Jazzliiton ydintoimintaan kuuluvien kotimaan kiertueiden hiilijalanjälkeä ja tuottajan mahdollisuutta vaikuttaa jalanjälkeen arvioidaan erillisessä Jazzliiton hiilineutraali kiertuemalli -hankkeessa vuosina 2022–2023.

Laskennan aloitusvuosi 2021, jonka tuloksiin tulevia laskentoja verrataan, oli tapahtumatuotantojen ja matkustamisen osalta covid-19-pandemian vuoksi poikkeuksellinen, ja se näkyy myös Jazzliiton hiilijalanjäljessä muun muassa kiertuetoiminnassa. Toisaalta peruuntuneet tapahtumat pienentävät jalanjälkeä esimerkiksi kuljetusten päästöjen osalta, mutta toteutuneiden kiertueiden erityisjärjestelyt kasvattavat sitä esimerkiksi yhden hengen majoitusten kautta. Raportin ensisijainen tarkoitus tapahtumien osalta onkin tehdä näkyväksi Jazzliiton kontrollissa

olevia päästölähteitä, minkä avulla päästövähennystoimenpiteitä voidaan kohdistaa merkittävimpiin kuormittajiin.

Vaikutusalue 1: Tuotannon suorat päästöt

Vaikutusalue 1 käsittää kaikki välittömät päästöt yrityksen omasta energiantuotannosta ja sen hallitsemista lähteistä. Suomen Jazzliitolla ei ole omaa energiantuotantoa, eikä jäädytinlaitteita tai muita merkittäviä kylmäaineita sisältäviä laitteita. Olemassa olevien jäädytinlaitteiden (esim jääkaappi) jäädytinaineiden vuodoista koostuvat hajapäästöt ovat joitain grammoja vuodessa, eli laskennan kannalta irrelevantteja. Suomen Jazzliitolla on kontrollissaan yksi ajoneuvo, joka käytännössä siis muodostaa Vaikutusalue 1 – päästöt. Näihin päästöihin on laskettu mukaan ajoneuvon kokonaiskilometrit.

Vaikutusalue 2: Ostetun energian epäsuorat päästöt

Tähän soveltamisalaan kuuluvat kaikki ostetun energian päästöt. Sähkön osalta Suomen Jazzliiton nykyiset tilat (toimisto 60m² ja varasto n. 3m²) ovat vuokratiloja, joissa ei sähkötoimittajaa pysty itse kontrolloimaan eikä vaikuttamaan sähkön tuotantomuotoon. Tilojen energiankulutuksen (sähkö ja lämpö) osalta jouduttiin tukeutumaan arvioon. Suomen Jazzliiton oma sähkösopimuksen kulutus ja tuotantotapa on tiedossa. Suomen Jazzliitto ei tiloissaan käytä kaukojäähdytystä tai muuta keskitettyä palvelua, eikä kaasua.

Vaikutusalue 3: Arvoketjun epäsuorat päästöt

Suomen Jazzliiton kannalta 15 eri kategoriasta valittiin olennaisiksi:

- Hankinnat ja palvelut euromääräisesti kirjanpidosta ja/tai tuotelajeittain (kateg. 1)
- Jätteet arvioidusti painon ja lajin mukaan (kategoria 5)
- Liikematkustus henkilökilometreinä kulkuneuvon mukaan ja majoitusöiden määränä (kategoria 6)
- Työpaikkamatkustus henkilökilometreinä kulkuneuvon mukaan (kategoria 7)

Tapahtumat eriteltynä soveltuvilta osin yllä olevien tietojen perusteella: Hankinnat ja palvelut, Matkustus, Majoitus, Jätteet, Tarjoilut (kategoria ”muut”)

Tapahtumat

Tapahtumista on eritelty seuraavat Jazzliiton toistuvat ydintoiminnot:

- Kiertuetoiminta kotimaassa ja Virossa (omatuotantoiset ja yhteistuotantoiset)
- Jazz-Espa-konserttisarja Helsingissä
- Valtakunnalliset Jazzpäivät ja vuosikokoukset Tampereella ja Helsingissä
- Jazz Finland Residency –taiteilijaresidenssi Helsingissä

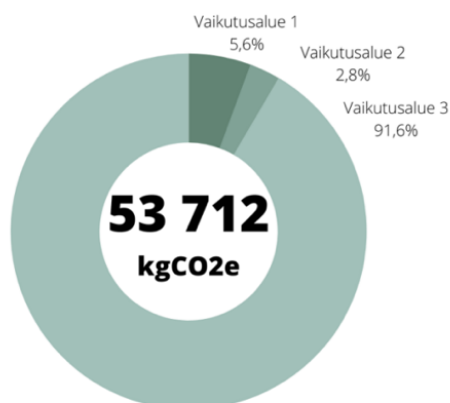
- Pohjoismainen Nordic Jazz Comets -tapahtuma vaihtuvissa kaupungeissa (base yearin osalta viiden yhtyeen kiertueet Pohjoismaissa)

Kaikki Jazzliiton tapahtumat toteutetaan yhteistuotantoina tai kumppanuuksina esimerkiksi Jazzliiton jäsenten, paikallisten tapahtumatoimijoiden, musiikkialan järjestöjen tai kansainvälisten verkostojen kanssa. Tarkastelussa on tuotantojen päästöistä vain ne, joista Jazzliitto vastaa, eli joihin Jazzliitolla on operatiivinen kontrolli.

Yhteenveto

Suomen Jazzliiton kokonaispäästöt vuonna 2021 olivat **53 712 kg CO₂e**. Tämä vastaa reilun viiden keskivertosuomalaisen vuosipäästöjä (Sltra) tai noin 11,5 hehtaarin, eli n. 16 jalkapallokentällisen, suomalaisen metsän sitomaa hiilidioksidimäärää vuodessa (100 kasvupäivää vuodessa, riippuu vahvasti puulajista, alustasta ja alueesta) (Open CO₂). Jazzliitolla työskenteli vuonna 2021 vakituisesti 2 henkilöä ja 2 osa-aikaista työntekijää. Raportissa osa-aikaiset arvioidaan puolikkaaksi täysipäiväiseksi työntekijäksi, jolloin päästöindikaattori työntekijää kohti on 17 904 kg CO₂ e per henkilö.

Ylivoimaisesti suurin osuus Jazzliiton kasvihuonepäästöistä tulee toiminnan epäsuorina päästöinä. Vaikutusalueen 3 arvoketjun päästöt (ostetut tuotteet ja palvelut, jätteet, liikematkustus, työpaikkamatkustus sekä tapahtumatuotanto) olivat noin 91,6 % kokonaispäästöistä.

Suomen Jazzliitto kokonaispäästöt 2021, kgCO₂e	
Vaikutusalue 1	3026,14
Vaikutusalue 2	1499,88
Vaikutusalue 3	49185,81
Yhteensä:	53711,82

Taulukko 1. Suomen Jazzliitto, kokonaispäästöt 2021.

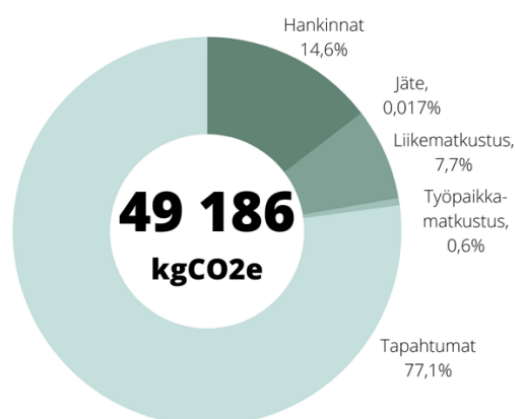

Arvoketjun epäsuorat päästöt lajeittain

Yhdistetyt hankintojen päästöt olivat 7 166,72 kgCO₂e, joka on 13,4 % Suomen Jazzliiton kokonaispäästöistä. Tästä suurimman osan, 95 % muodostivat ostopalvelut. Ostopalveluiden osalta päästölaskenta perustuu euromäärään ja sen perusteella arvioidaan päästöön.

Ostopalveluiden osuudet kategorian kokonaispäästöistä olivat: Taloushallinto 28 %, Viestintä ja markkinointi 13 %, Vakuutukset 3 %, IT ohjelmistot ja lisenssit 8 %, Konsulttipalvelut ja asiantuntijatyö 49 %. Vaikka euromääräinen laskenta ei ole tarkkaa eri toimenpiteille, haluttiin palveluostot ottaa osaksi raportointia, sillä se muodostaa merkittävän osan järjestön vuosivaihdosta. Suurin osa ostopalveluista liittyy erilaisten hankkeiden ja tapahtumien toteutukseen, ja vain pieni osa keskushallintoon.

Liikematkustus, joka pitää sisällään henkilökunnan työhön liittyvät matkat, on Scope 3:n kolmanneksi suurin päästöluokka, 4 072 kgCO₂e. Kategoriassa on raportoitu matkustus ja majoitus. Liikematkoilla lentojen osuus on 78 % kokonaispäästöistä. Lentomatkojen päästöt on kompensoitu Puuni Oy:n kautta.

Suomen Jazzliitto, arvoketjun päästöt 2021, kgCO₂e

Hankinnat ja palvelut	7166,72
Jäte	8,18
Liikematkustus	3776,11
Työmatkaliikenne	295,46
Tapahtumat	37939,3
Yhteensä:	49185,81

Taulukko 3. Suomen Jazzliitto, arvoketjun hiilijalanjälki (Vaikutusalue 3)

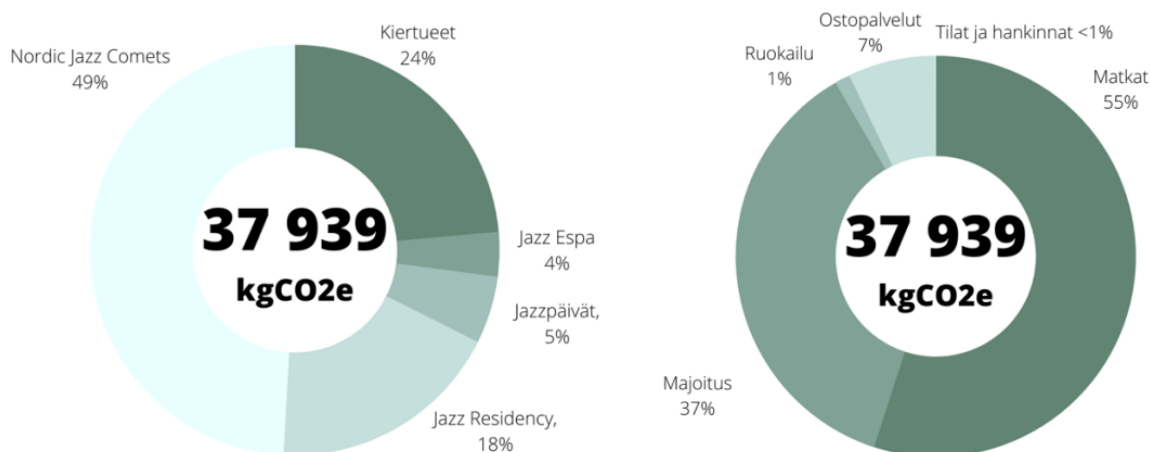

Tapaukumat muodostivat lähes 71 % päästöistä

Tapaukumat olivat ennustetusti Suomen Jazzliiton suurin päästölähde (70,6 % kokonaispäästöistä).

Raportointi ei ollut täysin yhdenmukaista, vaan jostain tapaukumasta raportoitiin vain majoitus, kun toisesta oli tiedossa laajemmin hankinnat, majoitus, matkat, tarjoilut, jne. Tästä johtuen laskennan perusteella tapaukumatuotannon kokonaisjalanjäljestä ei pysty muodostamaan vielä kovin luotettavaa kuvaa, eikä eri tapaukumien vertailu keskenään ole järkevää.

Laskenta luo kuitenkin pohjaa tulevaisuuden seurannalle, ja sitä päivitetään myöhemmin tuotettavan tutkimuksen ja tiedonkeruun pohjalta. Yksi ensimmäisen hiilijälkiraportoinnin tarkoituksista onkin tiedonkeruun järjestelmällistäminen ja mahdollisimman tarkkojen päästökertoimien löytäminen.

Suomen Jazzliitto tapaukumien päästöt 2021, kgCO2e

Kiertuetoiminta	8939,4
Jazz Espa	1329,19
Jazz-päivät	2017,73
Jazz Residency	7015,5
Nordic Jazz Comets	18637,49
Yhteensä:	37 939,3

Taulukot 5.1 ja 5.2. Tapaukumien hiilijalanjälki. Kiertuetoiminta kattaa sekä oma- että yhteistuotantokiertueet, sekä Vapaat Äänet -yhteistuotantokiertueen.

Kiertuetoiminta vastaa lähes neljännestä tapahtumien päästöistä

Suomen Jazzliitto toteuttaa neljä omatuotantoista kiertuetta vuosittain. Kiertueilla on 5–8 konserttia eri puolilla Suomea. Näillä kiertueilla Jazzliiton hiilijalanjälki koostuu kuljetuksista (muusikot, ääniteknikko, äänentoisto) pääosin Jazzliiton minibussilla, hotellimajoituksista, viestintäpalveluista ja painotuotteista. Jazzliitto ei vastaa esimerkiksi harjoitustiloista, konserttituotannon tai -tilojen päästöistä, ruokailuista tai yleisön päästöistä. Jazzliitto on kompensoinut omatuotantoisten kiertueiden matkustamisen päästöt Puuni Oy:n kautta.

Jazzliitto myöntää vuosittain tuotantotukea viiteen kotimaahan suuntautuvaan yhteistuotantokiertueeseen, joista yksi on kahden yhtyeen suomalais-ranskalainen yhteiskiertue. Yhteistuotantokiertueiden tuotannosta vastaa kokonaisuudessaan ulkopuolinen tuottaja, jolla on oma yritys. Jazzliitto lainaa kiertueille minibussia sekä äänentoistolaitteistoa, mutta ei osallistu muuten kiertueiden tai konserttien tuotantoon. Hiilijalanjälkilaskennassa on laskettu mukaan vain Jazzliiton hallinnoiman kiertuebussin päästöt. Suomalais-ranskalaisella Vapaat äänet -kiertueella Jazzliitto vastaa myös suomalaisyhtyeen majoituksista, joten sen laskennalliset päästöt on otettu mukaan auton päästöjen lisäksi.

Base yeariksi valittu ensimmäinen tiedonkeruuvuosi 2021 oli pandemian vuoksi monella tavalla poikkeuksellinen, joten johtopäätöksiä sen perusteella ei kiertuetoiminnan kokonaispäästöistä voida tehdä. Kiertuetoiminnan päästövähennyssuunnitelma luodaan vuonna 2023 Jazzliiton hiilineutraali kiertuemalli -hankkeessa.

Kiertuetoiminnan raportoidut kokonaispäästöt olivat **8 939 kgCO₂e**. Kiertuetoiminnasta on raportoitu matkojen ja majoituksen lisäksi ostopalvelut ja materiaalinkäyttö.

Jazz-Espalla pieni päästövaikutus – tiedot osin arvioita

Jazz-Espa-konserttisarja järjestetään heinä-elokuun vaihteessa Helsingin ydinkeskustassa sijaitsevalla Espan ulkolavalla. Tapahtumassa nähdään viikon aikana 17 konserttia. Tapahtumapaikka on Esplanadin puistossa, josta vastaa Helsingin kaupunki. Espan lavaa hallinnoi puolestaan kaupungin kulttuurikeskuksiin kuuluva Savoy-teatteri.

Päästölähteiden osalta Jazzliitto vastaa tapahtumassa viestinnästä ja painotuotteista, artistien ja henkilökunnan kuljetus- ja majoituskuluista, mikäli he saapuvat Helsingin ulkopuolelta, backlinen vuokrauksesta ja kuljetuksista (sis. flyygeili), lavan somistuksesta, artisti- ja henkilökuntaruokailuista ja takahuonetarjoiluista.

Base year 2021 oli pandemiavuosi, jolloin terveysturvallisuussyistä takahuoneen käyttöä rajoitettiin ja yleisömäärää sekä yleisön liikkumista rajoitettiin. Kaikki konsertit pystyttiin järjestämään, mutta ennen koronaa tapahtumaan kuuluneesta, klubeilla tapahtuvasta oheisohjelmistosta luovuttiin myös vuonna 2021. Seurantaa mm. jätteistä, ruokailuista ja

ulkopuolisten tahojen tekemistä kuljetusvälineistä ja -matkoista ei vuonna 2021 tehty, joten tiedot perustuvat arvioon.

Tapahtuman raportoitu kokonaispäästö on **1329 kgCO₂**. Jazz-Espan osalta on raportoitu ostopalvelut, jätteet, hankinnat, materiaalinkäyttö, majoitus, artisti- ja henkilökuntatarjoilut, sekä matkustus.

Valtakunnalliset Jazzpäivät ja kokoukset päästöiltään kohtuulliset

Jazzliitto järjestää syksyisin Tampere Jazz Happeningin yhteydessä jäsenistölleen kaksi päivää kestävä Valtakunnalliset Jazzpäivät. Valtakunnalliset Jazzpäivät sisältävät musiikin lisäksi keskustelu- ja koulutustilaisuuksia. Tapahtuman yhteydessä jaetaan myös arvostettu Yrjö-palkinto ja kuullaan Yrjö-palkittavan muusikon konsertti. Jazzliiton vuosikokous järjestetään osana Jazzpäiviä.

Jazzliitto kustantaa vuosikokoukseen saapuville jäsenyhteisöjen edustajille sekä Yrjö-palkintoteoksen tekijälle yhden yön hotellimajoituksen sekä Tampere Jazz Happeningin festivaalipassin. Hallituksen jäsenille ja työntekijöilleen Jazzliitto maksaa lisäksi kuljetukset tapahtumaan. Yrjö-palkitulle muusikolle ja hänen yhtyeelleen maksetaan kuljetukset ja yhden yön majoitus. Kaikille osallistujille tarjottiin vuonna 2021 cocktailtilaisuus Tampere-talossa, lounasruokailut ja kahvitus kokouspäivänä. Kokous järjestettiin Tampere-talossa ja kokouksen hiilijalanjälki, 1000 kg CO₂e, kompensoitiin Puuni Oy:n kautta.

Jazzliiton kevätkokous järjestetään Helsingissä. Pandemiavuonna 2021 kevätkokous järjestettiin poikkeuksellisesti etäyhteyksin, joten päästöjä matkoista, majoituksista, tiloista ja ruokailuista ei kertynyt.

Valtakunnallisten Jazzpäivien ja kevätkokouksen raportoidut kokonaispäästöt ovat **2017,73 kgCO₂**. Jazzpäivien osalta on raportoitu ostopalvelut, matkustus, majoitus, ruokailu, sekä tapahtumatilat.

Jazz Finland Residencyn suurimmat päästöt mannertenvälisistä lennoista

Jazz Finland Residency on Suomen Jazzliiton, Taideyliopiston Sibelius-Akatemian jazzmusiikin aineryhmän, UMO Helsinki Jazz Orchestran ja Muusikkojen liiton yhteistyössä toteuttama kansainvälinen jazzalan kutsuvierasresidenssi Helsingissä. Suomen Jazzliiton koordinoima ja hallinnoima residenssi kutsuu vuosittain Suomeen kaksi kansainvälistä artistivierasta 1–2 kuukauden mittaiselle residenssijaksolle.

Poikkeusvuonna 2021 residenssiartistit viipyivät huomattavasti lyhyemmän ajan, ja residenssit olivat hotellissa ja huoneistohotellissa terveysturvallisuuden vuoksi. Jazzliitto vastasi artistien matkoista, majoituksesta, verkostoitumisruokailuista ja paikalliskuljetuksista.

Jazz Finland Residencyn raportoitu kokonaispäästö on **7 015 kgCO₂e**. Residenssin osalta on raportoitu ostopalvelut, matkustus, majoitus sekä ruokailu. Päästöistä 93 % tuli mannertenvälisistä lennoista.

Pohjoismaiset Nordic Jazz Comets –kiertueet vastasivat lähes puolesta tapahtumien päästöistä

Nordic Jazz Comets on viiden pohjoismaisen jazzorganisaation yhteistoiminta-alusta. Konseptin alla on järjestetty yhtyekilpailuja, showcaseja, seminaareja ja työpajoja pohjoismaisissa kaupungeissa sekä Berliinissä, Lontoossa ja Pariisissa. Suomen Jazzliitto johti edellistä, In The Key Of Green –nimellä kulkenutta hanketta vuosina 2020–2021. Siinä luotiin pohjoismainen jazzpromoottorien verkosto ja avattiin keskustelua ilmastokestävämmistä kiertueista.

Vuonna 2021 yhteistyön puitteissa järjestettiin yksittäisen tapahtuman sijaan viisi pohjoismaista kiertuetta viidelle yhtyeelle. Kiertueiden matkustamisen hiilijalanjälki laskettiin yhdessä hankkeen osallistujien kanssa osana hankkeen toimintoja. Kiertueilla tehtiin jopa 13 lentomatkaa, joita ei pystynyt korvaamaan maaliikenteellä, mistä suurin osa päästöistä (61,3 %) johtui. Matkustamisen päästöjä kompensoitiin Puuni Oy:n kautta 13 800 kg CO₂e.

NJC-tapahtuman, eli kiertueiden raportoitu kokonaispäästö on **18637,49 kgCO₂e**. Kiertueiden osalta on raportoitu ostopalvelut, matkustus ja majoitus.

Vapaaehtoiset päästöhyvitykset 2021

Jazzliiton vapaaehtoiset päästökompensaatiot **21 362 kg/CO₂**:

- Tampere-talossa järjestetty vuosikokous: 1000 kg/CO₂e
- Kiertuetoiminta: 5293 kg/CO₂e
- Nordic Jazz Comets: 13 550 kg/CO₂e
- Liikematkustus: 1519 kg/CO₂e

Hyvitys kohdistettiin lisäyksellisiin hiilinieluihin. Hankkeissa luotiin sekametsää istuttamalla uutta metsäpinta-alaa alueille, jotka eivät luontaisesti uudelleenmetsity. Kohde sijaitsee Mikkelin Kovalansuolla, ja Mikkelin kaupunki on sitoutunut hoitamaan ja ylläpitämään metsää hiilinieluna 100 vuoden ajan Suomen ympäristökeskuksen suositusten mukaisesti. Alkuvaiheessa kasvua seurataan ja hoidetaan ja tarvittaessa tehdään lisäistutuksia, ja 100 vuoden elinkaaren aikana tehdään kaksi ”huoltohakkuuta”, joissa tehdään tarvittaessa pienharvennus, jolloin elinvoimaiset puut saavat lisää tilaa ja ravinteita kasvuun. Huoltohakkuussa ei poisteta elinvoimaisia puita eikä se vähennä metsän hiilensidontaa, vaan se parantaa metsän kasvua ja puiden hyvinvointia. Huoltotoimenpiteitä ei tehdä enää siinä vaiheessa, kun metsä on jo muodostunut ja alkaa vahvistaa omaa ekosysteemiään.

